

PODZIAŁ ZAIMKÓW ZE WZGLĘDU NA FUNKCJĘ

Osobowe

np. ja, ty, on, ona, ono,
my, wy, oni, one

Wskazujące

np. ten, ta, to, tamten,
tam, tu, ów, tędy, taki,

Nieokreślone

np. ktoś, coś, jakiś, gdzieś,
kiedyś, cokolwiek

Zwrotne

np. się, siebie, sobie

Pytające

np. kto? co? jaki? który?
gdzie? kiedy? jak?
komu? czemu?

Przeczące

np. nic, nikt, żaden,
nigdy, nigdzie

Dzierżawcze

np. mój, twój, jego, jej,
nasz, wasz, ich

Względne

np. kto, co, komu,
gdzie, jak, tam

Upowszechniające

np. wszyscy, zawsze,
wszystko, każdy

PODZIAŁ ZAIMKÓW ZE WZGLĘDU NA ZASTĘPOWANĄ CZĘŚĆ MOWY

Rzeczownikowe

np. ja, ty, on, ona, ono, my,
wy, mnie, ciebie, jego, jej,
nas, was, ich

Liczebnikowe

np. ile, tyle, ileś,
ilekolwiek

Przymiotnikowe

np. jaki, taki, który, czyj,
mój, swój, twój, jej, jego, ich

Przysłówkowe

np. jak, gdzie, kiedy, tak,
wtedy, tutaj, skąd, dopóki

ODMIANA ZAIMKÓW

Zaimki odmieniają się tak,
jak część mowy, którą zastępują

Rzeczownikowe

liczby i przypadki

Liczebnikowe

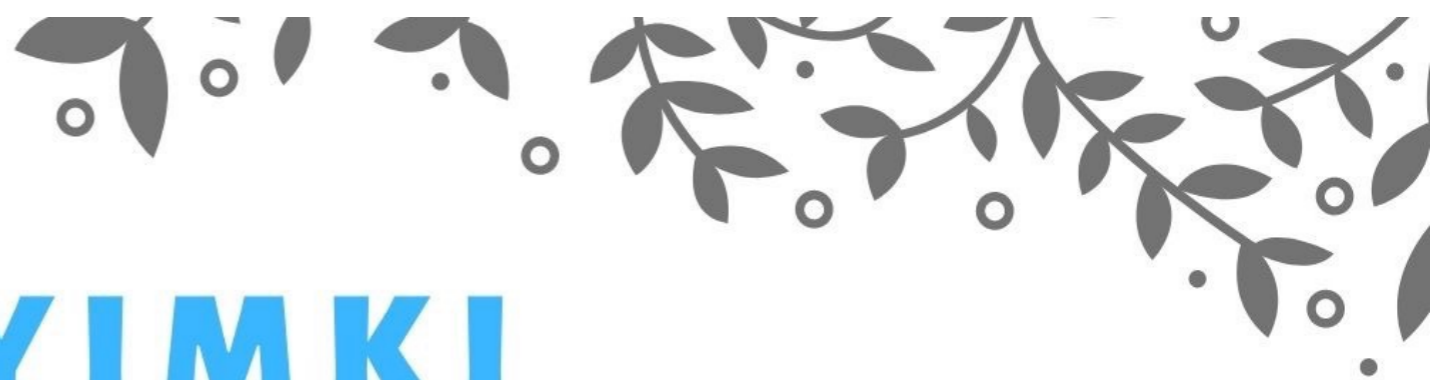
liczby, przypadki,
rodzaje

Przymiotnikowe

liczby, przypadki,
rodzaje

Przysłówkowe

nie odmienia się

PRZYIMKI

Niesamodzielne części mowy określające zależności:

przestrzenne:

np. pod stołem, nad wodą,
przy szkole, ponad
chmurami, w Grecji

czasowe:

np. za kwadrans,
w godzinę, o szóstej,
przed północą

przyczynę:

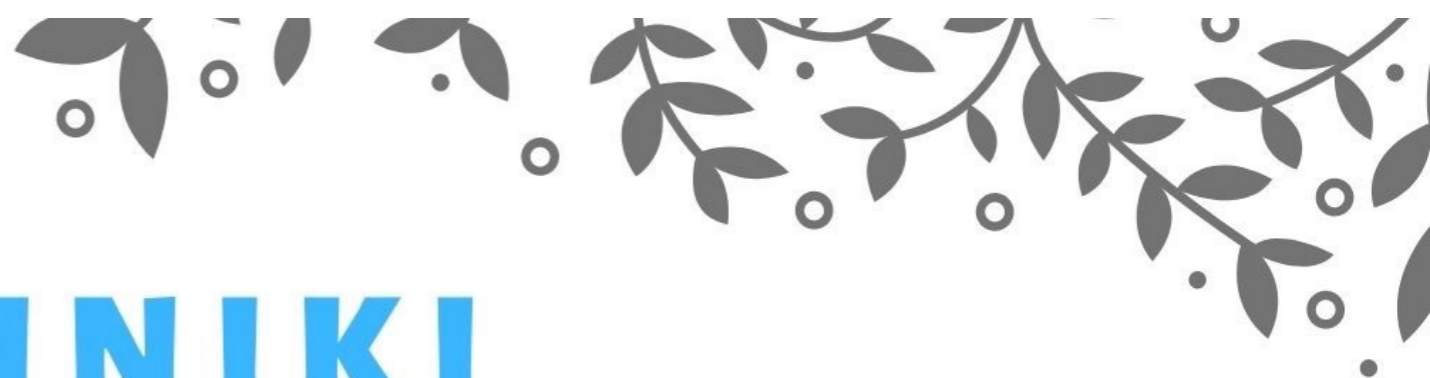
np. w nagrodę,
za karę,
przez pomyłkę

Przyimki proste:

np. z, za
po, przez
z, po ,nad

Przyimki złożone:

np. zza
poprzez
sponad

SPÓJNIKI

Niesamodzielne części mowy łączące wyrazy
lub dwie części składowe w zdaniu

współrzędne:

łączne (np. a, i, oraz)

rozłączne (np. albo, lub, natomiast)

przeciwstawne (np. ale, jednak, lecz)

wynikowe (np. więc, zatem, toteż)

wyjaśniające (np. czyli, mianowicie, to jest)

wykluczające (np. ani, ni)

podrzędne:

ich zadaniem jest
wprowadzanie części
podrzędnej w zdaniu

złożonym, np. że,
ponieważ, bo, aby, choć,
czy, jeżeli.

SPÓJNIKI

Niesamodzielne części mowy łączące wyrazy
lub dwie części składowe w zdaniu

współrzędne:

łączne (np. a, i, oraz)

rozłączne (np. albo, lub, natomiast)

przeciwstawne (np. ale, jednak, lecz)

wynikowe (np. więc, zatem, toteż)

wyjaśniające (np. czyli, mianowicie, to jest)

wykluczające (np. ani, ni)

podrzędne:

ich zadaniem jest
wprowadzanie części

podrzędnej w zdaniu

złożonym, np. że,

ponieważ, bo, aby, choć,

czy, jeżeli.

PARTYKUŁY

Niesamodzielne części mowy wzmacniające wypowiedź lub zmieniające jej sens

Podział partykuł:

pytające: czy, li
mnożna: razy
ograniczająca: tylko
przeczące: nie, ani
przypuszczające: by, chyba
rozkazujące: niech, niechaj
twierdząca: tak
wątpiąca: bodajże
akcentująca: się
wzmacniająca: -że, -ż, no
życząca: oby

Partykułę nie piszemy łącznie tylko z:

- rzeczownikami typu: nieprzyjaciel, niemoc, nienawiść, niepokój, niedbałość, nieostrożność
- przymiotnikami i przysłówkami w stopniu równym, np. niemały, niewielka, nieliczne, niewiele, niedobrze, niezwykle

Partykułę by piszemy łącznie tylko z:

- osobowymi formami czasownika, np. uwielbiałby, zrobiłabym, chcielibyście, mogliby, uznałbyś, wykonaliby

WYKRZYKNIKI

Samodzielne i nieodmienne części mowy, których zadaniem jest wyrażanie emocji, uczuć, rozkazów.

Przykładowe wykrzykniki:

ch, och, ech, ejże, halo, o rety, ojej, ha, aha, ahoj, aj, ajajaj, au, aua, auć, ba, bach, bam, basta, be, bęc, biada, brum, ble, brr, cap, cholera, chlast, ciach, ciao, ćwir, dalibóg, drr, dryń, ej, ehm, ekhm, fiu, fju, hajże, hola, hop, hopla, hops, jej, jejku, jupi, kici, klops, kukuryku, kurczę, kurna, kurde, kurdebalans, miau, mniam.